

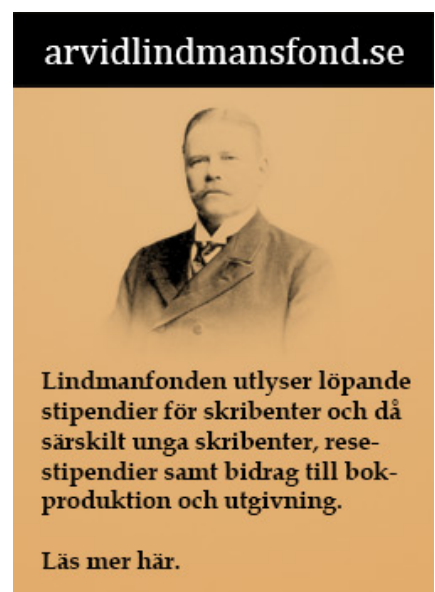

25 OKTOBER 2024

Rainer Zitelmann: Javier Milei - bokmal och geni inom självmarknadsföring

En ny bok av ekonomen Philipp Bagus, professor i nationalekonomi vid Rey Juan Carlos-universitetet i Madrid, har just utkommit i Tyskland. Det insiktsfulla förordet har skrivits av ingen mindre än Javier Milei själv, som berättar om hur han blev anhängare av den österrikiska skolan: Efter att ha fängslats av en bok av ekonomen Murray Rothbard gick Milei till en bokhandel och spenderade alla pengar han hade på 20 böcker av teoretiker från den österrikiska skolan. Han räknade sedan ut exakt hur mycket han skulle behöva för mat, taxi och resor till jobbet, och gick tillbaka till bokhandeln nästa dag och köpte ännu fler böcker - och spenderade alla pengar han hade. "Jag måste ha köpt omkring 50 böcker på bara två dagar", minns Milei.

En av dessa böcker var *Human Action* av Ludwig von Mises: "Jag låste in mig i två eller tre dagar tills jag hade läst ut

den. Jag gick bara upp för att äta, gå på toaletten och ta en promenad med Conan, min hund.” Han blev ”bländad” av boken och många andra följde, bland annat verk av Friedrich August von Hayek och Milton Friedman. ”Den österrikiska skolans teori är grundläggande. Den är som en kompass som vägleder mig i varje beslut jag fattar”, skriver Milei i sitt förord. Enbart detta avsnitt visar hur grovt missvisande det vore att jämföra Milei med Trump – som säkert hellre skulle titta på wrestling i två dagar än läsa böcker av Mises och Hayek.

Men Milei nöjer sig inte med att läsa ekonomiska teorier; han främjar och populariserar dem aktivt, till exempel på tvåtimmars bussresor och på marknadsplatser, där han håller föreläsningar om ekonomi! Till skillnad från andra libertarianer vänder han sig inte till intellektuella, utan till de fattiga. Unga, fattiga män är hans främsta målgrupp och valanalyser har visat att det är i denna demografi som han får sitt starkaste stöd. Under sina valmöten tar han plats på scenen som en rockstjärna – faktum är att han tidigare var sångare i ett band som huvudsakligen spelade Rolling Stones-låtar. Vid sidan av Mises, Rothbard och Hayek är Mick Jagger en av hans förebilder. Milei införlivar musik och teater i sina presentationer, dansar på scenen, sjunger en sång med texten ”I am the lion of the forgotten world”, sätter upp en pjäs för att popularisera den österrikiska skolans teorier och har gjort motorsågen till sin symbol. Han är en bokmal och en mästare på personlig marknadsföring i ett – och allt i tjänst för den stora idén att hjälpa kapitalismen till seger.

Milei har lärt sig mycket av sina motståndare, av marxisterna, av vänstern. Han vänder sig aktivt mot exploatörerna och förtryckarna, men för Milei är det inte alls entreprenörerna, utan snarare staten och individer som suger ut offentliga resurser utan att tillföra något värde genom produktiva insatser.

Milei skiljer sig från traditionella konservativa och liberaler genom sitt rebelliska förhållningssätt, som särskilt går hem

hos unga människor: "I Argentina", skriver Bagus, "anses det nu vara modernt att vara libertarian, ungefär som det tidigare var att vara vänster". Jag kan bekräfta detta, eftersom jag var i Argentina 2022, 2023 och 2024, och jag hade möjlighet att lära känna Milei-rörelsen och dess anhängare. Milei är rebellisk. Han utmanar etablissemangen, den härskande klassen. Hans svar är kapitalismen. Mileis inflytande sträcker sig dock bortom ekonomiska frågor. Han inser betydelsen av "kulturkampen" och har intagit en fast hållning mot feminism, könsideologi och miljöhysteri.

Det som saknas i boken är en analys av de utrikespolitiska perspektiven. Som förespråkare för frihet stöder Milei otvetydigt Ukraina i dess kamp mot den ryska imperialismen. Detta skiljer honom från personer som Trump och den europeiska "nya högern", som Bagus förknippar Milei med. Men Milei delar inte den anti-amerikanism som finns hos politiker som Le Pen eller partier som tyska AfD. Dessutom är delar av den europeiska högern antikapitalistisk och befinner sig därför på motsatt sida av barriaden i förhållande till Milei. Mileis hållning är tydlig: han är pro-Israel, pro-Ukraina och pro-USA.

Personligen ser jag Milei som mindre lik den europeiska "nya högern", Trump och Bolsonaro, och som mycket närmare sin polske kollega Leszek Balcerowicz, professor i nationalekonomi och förespråkare för Mises och Hayeks läror. Balcerowicz reformer bidrog till att förvandla Polen från ett av de fattigaste länderna i Europa till en ledande ekonomisk maktfaktor och Europas tillväxtmästare.

Författaren frågar sig vilka hinder som kan tänkas stå i vägen för Mileis framgång. Han uttrycker oro för att det finns "en risk för att Milei kommer att göra kompromisser som leder honom bort från den libertarianska vägen". Till skillnad från Bagus ser jag inte detta som ett hot. Milei är ingen dogmatiker, och hans flexibilitet är faktiskt en av hans främsta styrkor. Dessutom är det fina med kapitalismen att den även i små doser dramatiskt förbättrar människors liv;

man behöver inte ren kapitalism enligt skolboken för att uppnå en positiv effekt.

Som jag ser det ligger den största risken, bortsett från ett eventuellt mordförsök på Milei, i möjligheten att argentinarna inte är tillräckligt tålmodiga för att skörda frukterna av Mileis reformer. Historien har visat att när kapitalistiska reformer genomförs, som i Storbritannien (under Thatcher), Polen (under Balcerowicz) och andra länder, blir vissa saker till en början – kanske i två år – värre innan de blir mycket bättre. Kommer argentinarna att ge Milei den tid och det stöd han behöver för att genomföra sina reformer på ett framgångsrikt sätt?

Rainer Zitelmann är författare till [Myter om kapitalism](#)

◀◀ Amanda Wollstad: SVT lägger krokben för sig själva

Erik Raita: Missförstås countrymusiken på grund av storstadsfokus? ▶▶